

ASTRA

Apare bilunar

Sub conducerea D-lui

Constantin St. Viscol

CIUCULUI

Redacția și Administrație:
Str. Ștefan cel Mare, Miercurea Ciuc.

Abonamente:
Pentru particulari — — 150 lei anual
Pentru autorități — — 500 „ „

Consfătuirea dela „Astra“

Miercuri 31 Octombrie, a fost în localitate d-l profesor Iuliu Moldovan, președintele asociației centrale a „Astrei“, invitând la o consfătuire comitetul despărțământului local, compus din d-na Adelina Pașnicu, și d-nii P. Pașnicu, președintele tribunalului și al despărțământului, prefect dr. Oțetea, senator Cristea, dr. Tețu, dr. Vasu, profesor Chindea, directorul liceului din orașul nostru, Nica și Răceanu.

Intr'o perfectă comunitate de vederi, s-a fixat în linii generale programul activității viitoare a despărțământului. În primul rând, se va organiza iarna aceasta, în Gheorgheni și localitate, o școală țărănească, pentru românii din județ.

Se vor preda lecțiuni de istorie națională, geografie, igienă, agricultură, etc. de către un grup de specialiști și intelectuali din oraș și județ.

Paralel cu școala aceasta, se va ține și un curs curs de gospodărie și țesături, la școala de economie caznică din localitate, pentru femeile din satele românești ale Ciucului.

Întreținerea acestora în școală, va fi suportată de despărțământul local al „Astrei“.

Se va alcătui apoi de despărțământul Ciuc, un studiu documentat, bazat pe date statistice, asupra fenomenului de de-naționalizare a românilor din județ.

Studiul acesta va fi înaintat „Astrei“ centrale, care va interveni atât pe lângă guvern, cât și pe lângă șefii tuturor partidelor politice, și ai bisericii românești, în vederea readucerii românilor în chestiune la matca neamului.

Și pentru ca opera aceasta să poată da roade cât mai multumitoare, se va alcătui un fel de federație a despărțământelor din Secuime, pentru a putea conlucra după un plan unitar.

În s'ă știt, s-a hotărât înzestrarea tuturor cercurilor culturale înființate de „Astra“ locală în județ, cu bibliotecii populare.

Parte din cărțile necesare acestora, vor fi donate de „Astra“ centrală, iar pentru rest se va apela la Casa Școlilor și Ministerul Instrucțiunii publice.

acuzațiile care au provocat scandalul dela adunarea generale a Asociației învățătorilor de anul trecut, și fiindcă nu e îngăduit ca în vreme ce marea majoritate a învățătorilor își istovească vraga prin colaurile Ciucului, pentru promovarea culturii și ideii naționale, câțiva colegi de ai lor, mai

puțin dotați poate, din punct de vedere profesional sau intelectual, dar având asupra lor avantajul abilității cu care ling mâinile și trag sforile printre culise, să-și creeze prin mijloace incompatibile cu misiunea lor, situații care le îngăduie să huzurească fără griji și bătae de cap,

Un fruntaș al comerțului și om de bine.

Octavian Bărbat.

Un om care sub o înfățișare rece, poate, ascunde porniri nebănuite de sensibilitate.

Un om care, deși trăiește într'un oraș unde fiecare revendică pentru el descoperirea prafului de pușca, înțelege să-și trăiască viața modest.

Și o viață de muncă încordată, continuă, de fiecare zi, care nu i-a înăspriț însă sufletul.

Născut și crescut într'un mediu stăpânit de sentimentul credinței și al iubirii de neam, ca fiu al unui vrednic slujitor al bisericii lui Crist, Octavian Bărbat, anonimul ostaș de

pe plajurile Moldovei, din timpul războiului pentru întregirea neamului, poate servi de piidă multora dintre aceia care își tipă generozitatea sau isterismul patriotic pe toate drumurile.

Ușa lui O. Bărbat nu s'a închis în fața nimănui.

Și nu a fost operă românească, nu a fost inițiativă caritabilă, dela care să lipsească O. Bărbat.

În schimb, când s'a alcătuit lista cetățenească dela primărie, nimeni nu s'a gândit la dânsul.

Probabil, fiindcă oamenii întregi sunt incozomi!...

Cum se incheie o viață

Dumnică, 28 Octombrie, a înțecat din viață în localitate, tânărul C. Calinescu, funcționar al tribunalului nostru. Mărturisim sincer că savârșirea din viață a lui Calinescu, ca ori ce fapt ineluctabil, nu ne-ar impresiona mult, dacă n'ar fi vorba de o adevărată tragedie.

Ros de boală de multă vreme, după ce i-a expirat concediul medical, fiind amenințat să fie pus în disponibilitate, conform legii, printr'o încordare supremă a voinței, și-a strâns bruma de puteri care îi mai susținea trupul secătuț, și a luat drumul orașului nostru, pentru a se prezent la serviciu.

Nu și-a dat însă seama că efortul îi poate fi fatal și două zile mai târziu și-a dat duhul în atmosfera rece a unei odaie de spital, departe de tot ce i-a legănat copilăria, printre străini și fără o vorbă caldă, fără o strângere de mână prietenească, fără o ultimă mângâiere părintească. Se poate o tragedie mai tristă!

Înmormântarea lui Calinescu s'a făcut Marți, la orele 3 p. m.

Cortegiul funebru a pornit dela spital spre locul de veci, urmat de toți cei care l-au cunoscut, și impresionând prin prezența întregului corp al magistraturii locale.

D-nii Petre Pașnicu, președintele tribunalului, procuror Mihuță, judecătorul Corduban, Mihăileanu, Fodor, Fabriș, etc. toți acești slujtori ai justiției reci și oarbe, siliți adesea de rigiditatea paragrafelor de legi pe care trebuie să le aplice, să-și înbușească în adâncurile firei, sentimentele, au ținut să însoțească pe Calinescu până la mormânt.

O rară dovadă de omenesc, de solidaritate socială și recunoaștere a meritelor unui modest subaltern, care face cinste corpului ales al magistraturii din Ciuc.

La cimitir, înainte dea avea loc înhumarea, a vorbit d-l P. Pașnicu.

Și desbrăcat de roba oficialității, d-l P. Pașnicu a vorbit ca un om, stăpânit de apăsarea unor păreri de rău sincere.

Smulgându-și din suflet, accente profunde de înduioșare, d-sa a făcut să picure din belșug lacrimi în jurul celui ce a fost Calinescu, ca un ultim prinos adus unei tinereți, jertfite de timpuriu, în slujba statului.

De ce nu incasează statul

Composesoratul din Săndomic, datorând Administrației financiare peste 2 milioane, Ministerul de domenii a aprobat să i-se scoată în vânzare, 2 parchete de padure, pentru achitarea liscului.

În acest sens a dat ordin Ocolului silvic de câteva luni, după cât ni-se spune.

Ocolul în chestiune n-a degniat însă nici până astăzi ca să stabilească parcelele care urmează să fie vândute.

Din ce motiv nu știm.

Și e firesc să le ignorăm, secretele zeilor neputând fi pătrunse de muritori.

Și în Olimpul satului nostru fără câini, d-l inginer Popescu e egal lui Zeus.

Citiți Ziarul

DIMINEATA

cel mai mare și răspândit ziar de țară
Pentru ori ce chestiuni privind redacția și administrația sa, adresați-vă la ziarul „ASTRA CIUCULUI.“

Se poate să ni-se răspundă?

1) Barca învățătorilor din localitate, procurându-și și distribuind școlile românești din județi, cărțile necesare anul acesta, n-a instituit asupra acestora un fel de monopol deghizat, neingăduit?

2) Și dacă Ministerul instrucțiunii îl îngăduie să facă negustorie, plătește vr-un impozit pentru aceasta?

3) În ce condiții și a depozitat cărțile spre vânzare la depozitul deschis de curând sub firma soției învățătorului Robu, adus dela Siculeni, toamna aceasta, la Jigodin?

4) Pentru care motiv s-a cerut de către d-l Tomozei, să i se pune la dispoziție scriptele bănci?

Asta pentru conducătorii Băncii.

5) Ce pedepsă i s-a aplicat harnicului dascălului Robu, pentru faptul că a lipsit 3 zile, nemotivat, dela școala, lipsa constatată oficial?

Asta pentru Revizorul școlar.

6) Cu cât a fost impus depozitul de ziare dela Petru Rareș, al firmei Robu, și cât a plătit pe tot timpul cât a fost deschis?

7) Știm că după lege, depozitele care vând și articole de librărie, sunt obligate să închidă Dumineca și sâr-

bătorile. De ce atunci dispozițiunea aceasta nu se aplică și depozitului Robu?

Asta pentru Adm. financiară.

8) Astăvăra, când controlorul Gheorghiu, din serviciul Adm. financiare, s-a dus la Tușnad, în exercițiul funcției, la depozitul pe care îl ținea, și acolo marea firma capitalista de care vorbim mai sus, dacă învățătorul Robu nu are nici inclin nici în măneca cu afacerile soției sale, de ce a strigat din fundul unei odățe, unde își stăngea brăcinarul, controlorului în chestiune, că „dacă are vre o pretenție, să stea, mă rog, de vorba, cu dumnealui.“

Peste amenințările pe care și-a îngăduit să le adreseze d-lui Gheorghiu, trecem.

Asta pentru pîrpiriul inv. Robu.

Punând întrebările acestea, o facem în interesul limpezirii unor chestiuni, care dau loc la comentarii și care pot arunca o lumină nu tocmai favorabil asupra corpului nostru didactic.

Că vom avea explicațiile dorite nu ne indoim.

Fiindcă, în altfel ni s-ar conforma

DE TOATE

Apel la sensibilitate d-lui Biro.

D-l Biro, primul ajutorul de primar al orașului și locțiitorul d-lui primar Faroga, aflat în concediu, e de profesie fotograf.

Ca atare, pe jumătate artist.

Și prin... deducție, un sensibil.

Evident, nu ca o mimoză, dar toți un senzitiv.

Pentru motivele acestea, suntem curioși să știm cum se împacă spiritul d-sale artistic, cu spectacolul puțin pitoresc al autocisternelor puse în funcțiune în plină zi, pentru vidarea latrinelor și dacă nu-i ofuscă sensibilitatea orificiului său nasal, cel puțin, de mirosul pe care îl exală autocisternele în chestiune.

În toate orașele din țară, și credem că în toată lumea, excepând poate Papuași, golirea closetelor se face noaptea.

De ce atunci n-am face și noi la fel?

Ori muma ori ciu-mă, dar pentru toți.

Garda financiară din localitate, și-a început activitatea, după cât vorbește mahalaua, izbindu-se de mașina d-lui G., sub pretextul ca acesta n-ar fi fost la punct cu plata impozitului datorat pentru ea.

Foarte frumos din partea Gardei financiare.

O dovadă că nu trăește pe sub pământ.

Dar Garda mai știe că, în localitate mai sunt vre-o două automobile pentru care nu se plătesc impozite, sub pretext că sunt folosite în serviciul statului.

Ceiace după lege nu constituie un motiv de scutire, de oarece numai automobilele statului se bucura de avantajul acesta.

Și e o mare diferență între un automobil al statului, și unul a unui îns din serviciul statului.

Așteptăm să ni-se răspundă, mai ales că inserăm rândurile acestea ca o provocare.

Dacă Garda financiară înțelege să și facă datoria, să și-o facă până la capăt, fără să se lase influențată sau... intimidată.

Iar firma Robu.

Suntem informați că o parte din comerțanții din localitate, s-au adresat poliției, plângându-se că, firma Robu (debit de tutun, ziare și librărie) ține deschis peste orele 7 seara, contrariu dispozițiilor legii.

Știm că s-a depus stăruințe pe lângă d-l polițai dr. Horváth, în numele unui naționalism rău înțeles sau interesat, ca să închidă ochii și să nu dea curs plângerei de care vorbim.

Ne place să credem însă că, d-l dr. Horváth, care nu trebuie să fie un sentimental, ci un organ de strictă și rigidă aplicarea a legilor, nu se va lăsa influențat de intervenții și își va face datoria.

În chestiuni de gheșeft, nu poate fi vorba de naționalism. Pe urmă, cum putem cere populației minoritare să ne res-

pecte legile, când le nesocotim dreptul elementar pe care îl au, de ar fi egali cu noi în fața acestora.

În ceiace privește insinuarea că, ar fi în cauză ziarul „Universul”, credem că o copilărie să se afirme aceasta. Ziarul „Universul” nu poate cere depozitărilor săi să nesocotească prevederile legilor.

E prea cinstit și prea demn pentru aceasta.

O sugestie.

În județ se observă de câțiva timp o stare de spirit îngrijorătoare.

Dovadă recente cazuri dela Ghimeș Făget și Lunca de Jos, ca să nu mai vorbim de numeroasele agresiuni săvârșite împotriva organelor de execuție ale statului.

Zilele acestea chiar, șeful portărei Mihalache (simpatizat domn Mihalache) a fost atacat, după cât aflăm, cu toporul, de un sătean.

Efectul, sau a instigațiilor ticăloase a unor pescuitori în apă turbure, sau a influenței răului sfătuitor care e săracia.

În atari condițiuni, ne întrebăm dacă n-ar fi bine să se revizuiască autorizațiile date pentru purtarea de arme de foc, mai ales că în județul nostru numărul lor ar fi foarte mare.

E o sugestie sănătoasă pe care o supunem atenției autorităților în drept.

György Ștefan.

Convins, de bună seamă că totul e relativ astăzi și ca atare și cinstea, casierul comunal György Ștefan, din comuna Tulgheș, a dat pe gârla legea, și s-a apucat de tot felul de operații de i-a trecut prin bostan.

Așa, a falsificat numeroase certificate de naționalitate, spre a înlesni unele operații de vânzări și cumpărări de pământ, a luat bani dela săteni pentru diferite servicii pe care nu le-a făcut, a falsificat semnăturile de pe un carnet de identitate, ca să se poată folosi de el, etc. Ghinionist însă, a avut nenorocul ca isprăvile acestea să ajungă la urechile primpretorului I. Săbău, care nefiind probabil de acord cu concepțiile lui György Ștefan, a venit pușcă în localitate, aducând cazul la cunoștința parchetului, care a dispus facerea cercetărilor de rigoare.

O crimă oribilă la Voslăbeni

Am arătat zilele acestea că, în apropierea com. Voslăbeni a fost găsit decapitat cadavrul locuitorului Vaidoș Ilie, din susnumita comună. Aducând cazul la cunoștința parchetului, postul de jandarmi respectiv afirmă că e vorba de o sinucidere.

Anumite indicii însă, lăsând să se întrevadă că jandarmii n'au sevizat adevărul, d-l procuror Mihuța a plecat imediat la fața locului, însoțit de d-l Raduleanu, secretarul parchetului. Într-adevăr, din examinarea cadavrului și mai ales a capului, care prezintă o rană adâncă în mijlocul frunții și are limba vântată, umflată și eșită afară din gură (ceia ce se întâmplă numai în cazuri de strangulare) d-l procuror Mihuța și a făcut convingerea că Vaidoș a căzut victimă unei crime odioase, fiind mai întâi lovit și amețit cu un corp tare, după care a fost sugrumat și așezat cu gâtul pe una șinele ferate, pentru a fi tăiat de tren, și a lăsa impresia unei sinucideră.

Odată făcute constatările acestea, d-l procuror Mihuța și-a îndreptat cercetările în direcția identificării criminalului sau criminalilor și a stabilirii motivelor care au provocat cri-

ma. După o serie de investigații, d-sa a aflat că victima se găsea în raporturi încordate, de câțiva ani, cu soția și cei patru copii majori ai săi: 2 fete și 2 băieți, și că zilele trecute chiar, avusese cu ei o ceartă extrem de violentă.

Cauza neînțelegerilor, cunoscute de tot satul, era refuzul lui Vaidoș de a da copiilor săi și restul de avere ce-i mai rămăsese, după ce în 1927 le împărșise 50 iuger de pământ.

Ținând seamă da faptul acesta și cum victima nu avea nici un dușman în comună, bănuiele s'au îndreptat asupra familiei mortului, mai ales că timpul anchetei a survenit o altă con-

statare, care formează un cap de acu-zare pentru unul din fiii victimei, care funcționează ca acar în stațiunea Voșlăbeni. E vorba anume de aceia că descoperirea cadavrului fiind adusă la cunoștința șefului gărei Voșlăbeni, tocmai de băiatul în chestiune, acesta s'a ferit să spună că mortul e tatăl său. Ceiace însemnează că, așteptându-se să fie bănuie de omorul părintelui său, a crezut că va evita aceasta, dacă va ascunde identitatea victimei.

În condițiunile acestea, d-l procuror Mihuța a dispus arestarea întregii familii a lui Vaidoș, pentru stabilirea deplină a vinovației criminalului sau criminalilor.

In jurul rebeliunii dela Ghimes-Făget.

În ziua de 30 Octombrie a. c. au fost puși în libertate cei 17 săteni din com. Ghimeș Făget, arestați ca principali vinovați în rebeliunea petrecută acolo nu de mult.

Nu cunoaștem motivele care au hotărât justiția să ia notărea acestor, îndreptățiți fără îndoială.

După cât ni-se spune însă, una din cauze ar fi și faptul că, rebeliunea ar fi fost provocată între altele, și de excesul de zel sau de putere, de care s'au făcut vinovați unii agenți de percepție, față de populație, fapt ce constituie de signr pentru aceasta, o vădită circumstanță atenuantă, secestrând sătenilor pentru sumele datorate fiscoi, printr'o călcare flagrantă a dispozițiilor legii, până și obiectele de strictă necesitate sau uneltele cu care își câștigă existența, și care nu le pot fi vândute.

O CIRCULARĂ

Pentru a veni în ajutorul debitanților de băuturi spirtoase cu amănuntul, din comunele urbane, care au rămas în urmă cu plata taxelor de brevet, din diferite motive, până la 1 Aprilie 1934, se face cunoscut mă că Administrația Monopolului le dă posibilitatea să achite taxele restante de brevet în următoarele condițiuni:

1. Cei ce nu au exercitat comerțul în acest interval, adică până la 1 Aprilie 1934, din lipsă de local, sau din lipsă de capital, fie că au avut autorizațiuni în acest scop, fie că n'au avut din partea Direcțiunii Generale a Monopolului Alcoolului, să plătească pe acel interval taxa minimă de brevet prevăzută de lege, adică lei: 3 500 anual, raportată la timpul cât nu a funcționat.

2. Cei cari au exercitat comerțul în acest interval, să achite taxele restante, datorate până la 1 Aprilie 1934, în rate lunare, începând dela 15 Octombrie 1934, astfel că până la data de 15 Aprilie 1935, să fie complet lichidate atrăgându-li-se atenția că aceasta este ultima favoare ce li se mai acordă. În cazul când o rată nu este achitată la termenul fixat, debitantul va fi urmărit la plata integrală a datoriei și se va dresa imediat și proces-verbal de perimare.

Procesele verbale de perimare astfel dresate, se vor înainta de îndată acestei Direcțiuni.

Având în vedere măsurile prevăzute la punctele 1 și 2 în ce privește plata restanțelor din taxa de brevet, vă aducem la cunoștință că ordinul circular dat pentru perimarea brevetelor cu No. 15 840 din 23 Iunie 1934, se anulează, precum și ordinele primite pentru perimare, provenite din neplata taxelor de brevet.

Pe viitor se vor dresa procese-verbale de perimare pentru cei ce nu se vor conforma dispozițiilor de mai sus, în ce privește restanțele cum și celor ce nu vor plăti pe anul în curs și următorii, taxele la curent. Prin urmare măsurile de favoare luate mai sus, provesc numai pe cei ce au pe plată restanțe, deci taxele de brevet până la 1 Aprilie 1934.

Dacă nu putem admite sub nici un cuvânt, încercările de răsmită sau actele îndreptate împotriva ordinii și siguranței publice, dacă nu e îngăduit nimănu, mare sau mic, să și facă singur dreptatea, dacă populația e datoare să respecte dispozițiile legilor și să aibă o atitudine corectă față de cei puși să le aplice, în aceiași măsură trebuie reprobate și abuzurile acestora.

Organele statului trebuie să și facă datoria cu hotărâre, dar în cadrele legalității și cu omenie, fără exces și fără brutalitate.

Fiindcă, în definitiv, un om care lasă să i-se vândă lucrurile cu toba e un nenorocit.

Și suferințelor lui, nu trebuie să i adăogăm grațuit, amărăciunea apăsării sau nedreptăței.

No. 819--1933 port.

Publicație de licitație.

Subsemnatul Șef Portărei, de pe lângă Tribunalul M. Ciuc public conform deciziei No. 1121.3497 din anul 1933 al Judecătoriei de Ocol Gheorgheni, în favoarea reclamantului Dr. Ștefan Karda avocat, dom. în com. Săndominic, pentru încasarea capitalului de 11.200 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 13 luna Noembrie anul 1934 orele 10 a. m. la orașul Mercurea-Ciuc unde se vor vinde prin licitațiune publică una vaca roșcată cu vițel (4 ani) 1 vacă roșcată cu vițel 1 vițel roșcat de 2 ani prețuite în 4750 Lei.

În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de strigare.

Mercurea-Ciuc, la 2 Noem. 1933.

A. Mihalache șef. portărel.

No. 349--1933. Port.

Publicație de licitație

Subsemnatul șef portărei, de pe lângă Tribunalul M. Ciuc public conform deciziei No. 3312--1933 a Judecătoriei Mixte Mercurea-Ciuc, în favoarea reclamantului Dr. Leopold Török avocat dom. în M. Ciuc pentru încasarea creanței de 10359 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 10 luna Noembrie anul 1934 orele 4 p. m. la fața locului în comuna Ghimeș (Bálványos) unde se vor vinde prin licitațiune publică 2 boi albi, 2 cai galbene de 7 ani, 1 vacă galbină, 1 vacă, zece oi, prețuite în 10300 Lei.

În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de strigare.

M. Ciuc, la 17 Oct. 1934.

A. Mihalache, șef-portărel.

Lozuri

pentru Loteria de Stat, cumpărați Vă numai la

Librăria **Péter**